

Oneindige coördinaten in de ruimte *Uitbreiding woonhuis Steeman door Borren Staalenhoef Architecten in Epe* Na ruim twintig jaar kreeg André Staalenhoef de opdracht om de door zijn vader ontworpen woning te voltooien. Daarbij zet hij zich niet af tegen diens ontwerpopvattingen. Zijn plan gaat een intrigerende dialoog aan met het bestaande, waarin de opvattingen van Van Doesburg herkenbaar zijn. Dat blijkt uit de heldere structuur van het gebouw op basis van een vierkant raster en de keuze voor een rijke schakering van ruwe en luxe materialen.

Dominique Pieters Foto's Pieter Kers

Aan de rand van Epe ligt een woning beschieden in de schaduw van de bomen. Het onvolledig gerealiseerde ontwerp van de autodidactische architect J. A. F. Staalenhoef uit 1978 bestond uit een leefruimte, een douche en twee kleine slaapkamers voor de kinderen. Twintig jaar lang maakt de slaapkamer van de ouders deel uit van de 125 m² grote leefruimte met karakteristieke zijkant. De inrichting van de oorspronkelijke woning herinnert aan De Stijl en de voorschriften van Van Doesburgs beeldende architectuur elementen: taat, economisch, functioneel, niet monumentaal en anti-decoratief qua kleur. Het ontwerp illustreert de eis voor een dynamische architectuur die zich van dragende muren en de door versterkingen opgelegde beperkingen moet bevrijden.

In 2000 gaf de eigenaar aan de zoon van de oorspronkelijke ontwerper de opdracht om de woning volgens plan te voltooien. Zonder te vervallen in karaktermoord trachtte deze op een bedenkzame manier een bijkomende slaapkamer en badkamer, een berging en een dubbele garage te realiseren. Hoewel André Staalenhoef zijn voorkeur voor de opvattingen van Mies van der Rohe niet onder stoeken of banken steekt, bereikt hij met de uitbreiding van de woning een mooie dialoog met het bestaande. Rietveld versus Mies van der Rohe. Mies zag techniek als een vanzelfsprekend feit dat slechts door de geest van de moderne mens verfind behoefde te worden. Ook voor Staalenhoef junior is techniek meer dan een methode. Verznike

koketprofielen van 100 mm met een raster van 3,5 bij 3,5 meter vervolmaken de heldere structuur van het bestaande skelet, opgebouwd uit zwart geschilderde IPE en HVA profielen met een raster van 3,5 bij 5,25 meter. De nieuwe staalconstructie bevindt zich bij de niet geklimatiseerde ruimtes van garage en berging in het gewelfd maar staat bij de geklimatiseerde ruimtes van de nieuwe entree en de slaapkamer in het interieur, zodat bewoners en bezoekers voeling houden met de geleiding van de woning. Het is alsof zwevende vlakken in transparante ruimtes zijn opgehangen om tegelijk transparantie en lichtheid uit te drukken.

Dit effect is versterkt door helder en gefigureerd isolatieglas zonder kader toe te passen. De slaapkamer en badkamer zijn besloten van karakter en staan in fel contrast met de royale entree met uitzicht op de noordzijde van het perceel die eertijds niet vanuit het interieur kon worden ervaren. De rijke schakering van ruwe en luxe materialen voor de invulling van het raster benadrukt ken de overganggebieden tussen binnen- en buitenruimte.

De sterke van het nieuwe ontwerp ligt in de geslaagde voortzetting van het oorspronkelijke karakter van de woning. In de uitbreiding zijn de functionele ruimtecellen uit het middelpunt van de rechte hoek naar buiten gedrukt, waardoor het eigenlijke wonen benadrukt wordt. Hierdoor krijgt het geheel een zwevend aspect. Door de staalconstructie buiten de woning een eigen leven te laten leiden, wordt het bos als het ware teruggevoerd. Net als op de latere schilderijen van Mondriaan ontstaat zo een oneindige reeks coördinaten in de ruimte.

intergratie
Cavel woonhuis
links: Staalconstructie 1 Lanting 2 zandpad
3 bos 4 tuin 5 oprijt 6 stobbenwiel
7 boomstammen
onder: Voorzijde woonhuis in beeldrijke omgeving.

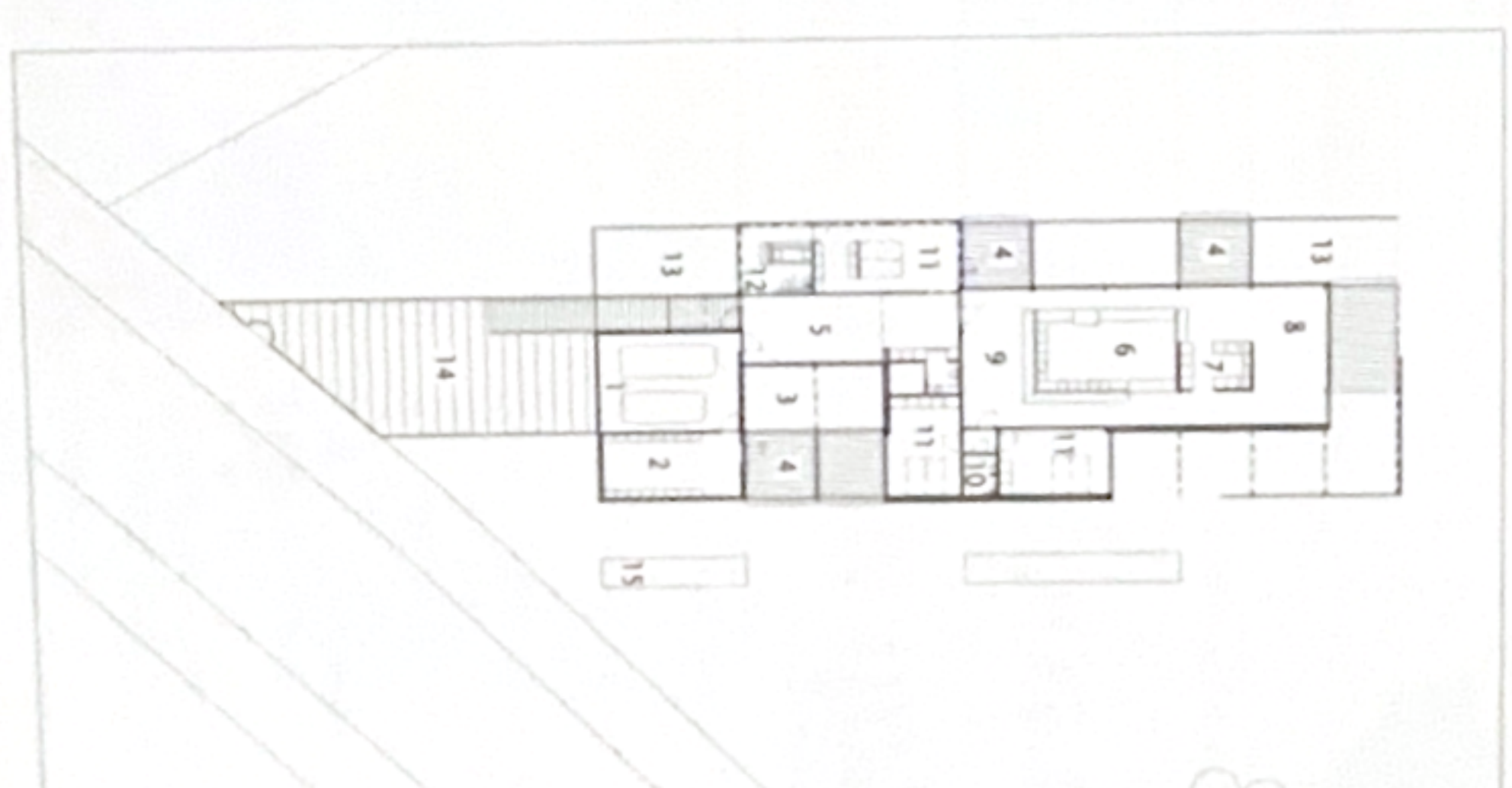

links Zijgevel
onder Woonkamer, met doorzichten
naar buiten

Uitzichting woonkamer naar Binnen Steenhof in Epe 59

boven De minimalistische vormgeving
wordt doorgezet in het interieur.
links Begane grond 1 garage 2 berging
3 patio 4 terras 5 entree 6 woonruimte
7 keuken 8 eetruimte 9 werkkamer
10 douche 11 slaapkamer 12 badkamer
13 tuin 14 oprijt 15 boomstammen

WONING STEEMAN IN EPE
Opdrachtgever J. Steeman, Epe
Architect Bonten Staatsbouw
Architecten bv, Leeuwarden
Contractant Staal Partners
Aannemer Bouw- en Aannemingbedrijf
Van Laar, Vaassen
Bouwjaar bestaand gedeelte 1980
Ontwerp uitbreiding 2000
Opvoering uitbreiding 2002
Vloeroppervlakte uitbreiding 120 m²
Bouwkosten €150.000,- excl. btw